

Konsernijohdon omistajaohjauslinjaukset / Lempäälän Lämpö Oy:n & Lempäälän Energia Oy:n fuusion jälkeinen yhtiö, tavoitekortin käsittely

Kunnanhallitus 27.05.2024 § 117
430/00.04.02/2024

Valmistelijat kunnanjohtaja Heidi Rämö, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Lempäälän konserniohjeen mukaan konsernijohdon tulee omistajaohjauksen ja muun vuorovaikutuksen keinoin viestiä tytäryhteisöille ne kuntastrategiassa ja talousarviossa asetetut tavoitteet, jotka tytäryhteisön tulee omassa liiketoiminnan suunnittelussaan ottaa huomioon. Hallintosäännön 4. luvun 1 §:n mukaan Lempäälän kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian 25.5.2022 § 27. Kuntastrategiasta on löydettävissä painopistealueita ja tavoitteita, jotka antavat suuntaa tytäryhtiöiden omistajaohjaukseen.

Konsernijohdon tavoitteellinen omistajaohjaus asettuu kuntastrategian ja talousarviotavoitteiden välimaastoon. Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa pitkällä aikavälillä (2022-2030) kun taas talousarviotavoitteet asetetaan yhdeksi vuodeksi kerrallaan ja siten, että tavoite tulee saavuttaa talousarviovuoden aikana. Konsernijohdon omistajaohjauksen tueksi laadittava tavoitekortti toimii konsernijohdon keskipitkän aikavälin tahtotilana, joka antaa omistajaohjauksen yksittäisille toimenpiteille suuntaa talousarviovuodet ylittäen. Tavoitekortti on konsernijohdon työkalu.

Tavoitekorttityöskentelyn päätehtävänä on muodostaa konsernijohdon näkemys siitä, miksi yhtiö on olemassa ja miten se toteuttaa omistajan tahtotilaa keskipitkällä aikavälillä (kohta 1). Sen lisäksi sillä on kaksi muutakin tehtävää (kohdat 2 ja 3):

1) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti on konsernijohdon omistajaohjauksen väline. Tavoitekorttiin kirjataan omistajan tahtotila.

Konsernijohto käyttää tavoitekorttiin kirjattua omistajan tahtotilaa valmistelunsa ja päätöksentekonsa tukena, kun se antaa ennakkokannan yhtiötä koskevassa asiassa tai valmistelee valtuustolle yhtiötä koskevaa päätöstä. Tavoitekortti toimii siten muun muassa kunnan ja yhtiön talousarviotavoitteiden valmistelun tukena. Onnistuneessa omistajaohjauksessa kunnan yhtiötä koskevat yksittäiset päätökset ovat linjassa konsernijohdon hyväksymän tavoitekortin kanssa.

Tavoitekortti toimii myös yhtiön oman valmistelun tukena. Vaikka yhtiö tekee päätöksensä itsenäisesti ja pyytää erikseen kunnalta ennakkokannan konserniohjeen mukaisissa asioissa, toimii tavoitekorttiin kirjattu tahtotila valmistelua suuntaavana ohjeena.

2) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti toimii myös raportoinnin välineenä. Yhtiön kirjaamat ajankohtaiset asiat yhtiöstä ja yhtiön toimintaympäristöstä vahvistavat konsernijohdon käsitystä omistamastaan yhtiöstä ja mahdollistavat omistajatason ratkaisujen oikea-aikaisen etsimisen.

Tavoitekortti ei muuta kunnan olemassa olevia käytäntöjä perusraportoinnin eli konserniseurannan ja -valvonnan osalta. Pääasiallinen toiminnan ja tavoitteiden raportointi tapahtuu osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3) Tavoitekortti toimii perehdytyksen välineenä. Tavoitekortin alkuun on kuvattu yhtiön perustiedot, kuten toimitusjohtaja, hallitus, perustamisvuosi ja henkilöstö, yrityksen liikevaihto ja muut tunnusluvut sekä yhtiön tehtävät siten kuin ne on todettu yhtiöjärjestyksessä, kunnan talousarviossa ja yhtiön perustamisvaiheessa.

Tavoitekortin kautta mm. uudet päättäjät kunnanhallituksessa ja yhtiön hallituksessa pääsevät kootusti tutustumaan yhtiön tehtäviin ja tarkoitukseen.

Näiden kohtien lisäksi tavoitekortissa käsitellään yhtiötä koskevia omistajatason strategisia riskejä. Kunnan toiminnan osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunkin yksittäisen, kunnan palveluja tuottavan yhteisön toimivan johdon tehtävä, mutta kunnan on sopimuksilla, konserniohjeilla ja muilla omistajaohjauksellisilla toimilla varmistettava, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät toimivat myös näissä peruskunnan ulkopuolissa organisaatioissa (HE 268/2014 vp, s. 168).

Tavoitekortin käsittely 2024

Kunnanhallitus otti tavoitekortteja koskevan toimintamallin käyttöön viime keväänä 2023 ja päätti kunkin tytäryhtiön osalta omistajan tahtotilan keskipitkälle aikavälille. Tässä käsittelyssä konsernijohto palaa näihin tavoitteisiin, niiden seurantaan ja mahdolliseen päivittämiseen sekä yhtiötä koskeviin ajankohtaisiin asioihin. Käsittely mahdollistaa sen, että kunnalla ja yhtiöllä on vahvempi pohja lähteä valmistelemaan seuraavan vuoden talousarviotavoitteita. Seuraavan kerran tavoitekortteja käsitellään jälleen keväällä 2025.

Lempäälän Lämpö Oy ja Lempäälän Energia Oy fuusioituvat vuodenvaiheessa 2024/2025 omistajan tahtotilan mukaisesti (KH 11.12.2023 § 302). Tavoitekorttiin on valmisteltu uusi, fuusioituvaa yhtiötä koskeva omistajan tahtotila, josta kunnanhallitus päättää kokouksessaan. Tavoitekortin raportointi (perustiedot, tahtotilan toteuttamisen seuranta ja ajankohtaiset asiat) on toteutettu kummankin yhtiön osalta erikseen.

Tavoitekorttia on valmisteltu kahden yhtiön yhteistapaamisessa alkuvuonna 2024, johon osallistui molempien yhtiöiden toimitusjohtajat, Lempäälän Lämpö Oy:n puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja johdon erityisavustaja. Ennen kunnanhallituksen käsittelyä tavoitekortti on käsitelty yhtiön hallituksessa, jossa yhtiön hallitus on luonut tavoitekorttiversioon, johon se on valmis sitoutumaan. Kunnanjohtajan esitys tavoitekortin sisällöksi on kuitenkin itsenäinen.

Lempäälän Lämpö Oy:tä ja Lempäälän Energia Oy:tä koskeva tavoitekortti on kokousasian liitteenä. Tytäryhtiökohtaiset tavoitekortit ovat osittain salassa pidettäviä asiakirjoja julkisuuslain 24 §:n 1 momentin kohdan 20 perusteella. Lisäksi tavoitekorkeissa voi olla ei-julkista tietoa, mikä tarkoittaa sitä, että asia tulee julkiseksi vasta myöhemmin (julkisuuslaki 6 §). Tavoitekortin julkinen osa, joka sisältää yhtiön perustiedot sekä omistajan tahtotilan, julkaistaan verkkosivuilla.

Toimivalta: Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohto

vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön 4. luvun 1 §:n mukaan Lempäälän kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus laatii vuosittain kuntakonsernin sisäisten yhteisöjen omistajaohjauslinjaukset. Tavoitekortti toimii hallintosäännössä tarkoitettuna vuosittaisena omistajaohjauslinjauksena. Hallintosäännön 10. luvun 3 §:n mukaan konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä Lempäälän Lämpö Oy:n ja Lempäälän Energia Oy:n fuusion jälkeistä yhtiötä koskevan tavoitekortin omistajan tahtotilaksi. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tavoitekortissa esitetyt muut Lempäälän Lämpö Oy:tä ja Lempäälän Energia Oy:tä erikseen koskevat tiedot, ajankohtaiset asiat ja riskienhallinnan osuuden.
Käsittely	Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti lisätä tavoitekortin kohtaan ”Omistajan keskipitkän aikavälin tahtotila” uuden kohdan 4. seuraavasti: ”Kuntakonsernin synergiaetujen hyödyntäminen.”
Päätös	<p>Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen huomioiden käsittelyssä kirjattu lisäys.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että toimitusjohtaja Toni Laakso ja toimitusjohtaja Mikko Kettunen saapuivat kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 16.00 ja poistuivat kokouksesta ennen tämän pykälän päätöksentekoa 16.25.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että johdon erityisavustaja Tuulia Rinne poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.29.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja Jani Saikkonen ei osallistunut esteellisenä (yhteisöjäävi) tämän pykälän käsittelyyn eikä päätöksentekoon.</p>
Tiedoksi	Lempäälän Lämpö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Lempäälän Energia Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja